

KLIMA-, ENERGI- OG
BYGNINGSMINISTERIET

Tilladelse

nr. G[årstal]-[løbenr.]

**til efterforskning og indvinding
af geotermisk energi med henblik på fjernvarmeforsyning**

Oktober 2010
Rev. februar 2013

I henhold til § 5 i lov nr. 293 af 10. juni 1981 om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011, og på grundlag af de i selskabets ansøgning af [dato] og de i øvrigt fremkomne oplysninger meddeler klima-, energi- og bygningsministeren herved

Selskab:

Andel:

xxxx,
registreret i xxxxx med registreringsnummer xxxx,
for en andel af .....xx %

xxxx,
registreret i xxxxx med registreringsnummer xxxx,
for en andel af .....xx %

.....

i forening, i det følgende kaldet rettighedshaveren, tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk energi med henblik på fjernvarmeproduktion i de i § 1 anførte områder.

For tilladelsen gælder de i det følgende angivne vilkår.

§ 1

Tilladelsen giver inden for det i bilag 1 og kortbilaget angivne område eneret til efterforskning og indvinding af geotermisk energi med henblik på fjernvarmeproduktion. Undtaget er jordvarme, der omfatter indvinding fra lagene fra terræn og ned til 250 meters dybde.

Stk. 2. Såfremt det af tilladelsen omfattede område eller arealer inden for dette ikke omfattes af eller unddrages dansk højhedsret i medfør af folkeretlige regler, herunder ved mellemfolkelig overenskomst, skal rettighedshaveren respektere enhver heraf følgende indskrænkning af området, uden at der i den anledning kan rejses krav mod Energistyrelsen eller den danske stat i øvrigt.

§ 2

Rettighedshaveren er berettiget til at foretage geologiske, geotekniske, geofysiske og topografiske undersøgelser samt at udføre borer, etablere indvindingsanlæg og i øvrigt udøve sådan virksomhed, som er nødvendig for udførelsen af dennes efterforsknings- og indvindingsvirksomhed, jf. dog undergrundslovens §§ 10 og 28.

§ 3

Tilladelsen hindrer ikke, at det inden for det af tilladelsen omfattede område kan tillades andre end rettighedshaveren at udføre anden virksomhed i henhold til undergrundsloven.

Stk. 2. Hvis indvinding af geotermisk energi og udførelse af anden virksomhed i henhold til undergrundsloven ikke kan ske samtidig, bestemmer Energistyrelsen, hvilken virksomhed der skal nyde fortrin.

Stk. 3. Energistyrelsen afgør eventuelle tvister med andre rettighedshavere efter undergrundsloven om aktiviteter omfattet af tilladelser i medfør af undergrundsloven, og kan påbyde samarbejde med sådanne samt pligt til at udarbejde planer herfor.

§ 4

Hvis rettighedshaveren finder andre råstoffer end de af tilladelsen omfattede, skal dette meddeles til Energistyrelsen.

§ 5

Rettighedshaveren skal udføre de arbejder, der fremgår af det som bilag 2 vedhæftede arbejdsprogram.

§ 6

Tilladelsen løber i 6 år regnet fra datoen for dens meddelelse, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Ikke anvendt.

Stk. 3. Ikke anvendt.

Stk. 4. Tilladelsen kan forlænges med henblik på efterforskning eller tidsfrister kan udsættes såfremt særlige forhold gør det påkrævet. Forlængelse meddeles af Energistyrelsen på grundlag af en ansøgning fra rettighedshaveren om udførelse af arbejder i forlængelsesperioden, som kan

godkendes af Energistyrelsen. Ansøgning om forlængelse indgives senest 3 måneder før udløbet af tilladelsen.

Stk. 5. Hvis der ikke ansøges om forlængelse i henhold til stk. 4, eller hvis der ikke kan opnås enighed mellem rettighedshaveren og Energistyrelsen om, hvilke arbejder der skal udføres i forlængelsesperioden, bortfalder tilladelsen.

§ 7

Forlængelse af tilladelsen efter undergrundslovens § 18 c, stk. 2, med henblik på indvinding meddeles af Energistyrelsen for det i stk. 5 afgrænsede område for en periode svarende til indvindingsanlæggets forventede levetid dog højst 30 år regnet fra meddelelsen af forlængelse, eller indtil indvindingen fra det pågældende område har været opgivet eller indstillet i mere end 1 år, hvis sidstnævnte tidspunkt oprinder først. Forlængelse kan ske separat for et eller flere områder. Ansøgning om forlængelse indgives senest 4 måneder før udløbet af det i § 6 nævnte tidsrum.

Stk. 2. Ret til forlængelse som nævnt i stk. 1 gælder områder, hvorfra rettighedshaveren agter at indvinde geotermisk energi. Energistyrelsen kan som vilkår for forlængelsen bestemme, at der inden for en nærmere fastsat frist skal indsendes ansøgning om godkendelse af en plan for indvindingsvirksomheden.

Stk. 3. Bevarelse af retten i henhold til stk. 1 forudsætter, at produktionen i henhold til en godkendt indvindingsplan iværksættes på det ved godkendelsen fastsatte tidspunkt, eller at en indsendt indvindingsplan kan godkendes af Energistyrelsen, og at produktionen iværksættes på det ved godkendelsen fastsatte tidspunkt.

Stk. 4. En indvindingsplan skal indeholde en beskrivelse af de ressourcer, der planlægges indvundet, det forventede tidspunkt for igangsættelse af produktion samt en generel beskrivelse af de planlagte indvindingsanlæg. Planen skal desuden beskrive eventuelle usikkerhedsmomenter med hensyn til projektet, tidsplanen, økonomi m.v. samt de forudsætninger med hensyn til varmeplanlægningen for afsætningsområdet og størrelsen af den forventede afsætning, den bygger på.

Stk. 5. Energistyrelsen afgrænser det område for tilladelsen, hvortil tilladelsen forlænges med henblik på indvinding, efter forhandling med rettighedshaveren. Afgrænsningen angives ved geografiske koordinater og dybdeangivelser.

Stk. 6. Energistyrelsen kan forlænge den i stk. 1 angivne indvindingsperiode. Ansøgning herom skal indgives senest 1 år inden udløb af tilladelsesperioden. Den samlede tilladelsesperiode kan ikke overstige 50 år.

§ 8

Rettighedshaveren er pligtig til at drive virksomheden på en sådan måde, at den ikke frembyder fare for person eller anden mands ejendom, for forurening eller skadelig indvirkning på miljøet, herunder plante- og dyreliv.

Stk. 2. Alle anlæg og installationer skal være fuldt forsvarligt indrettet og af anerkendt konstruktion samt holdes i god vedligeholdelsestilstand for på forsvarlig måde at sikre mod lækager, ledningsbrud og lignende.

§ 9

Hvis tilladelsen er meddelt flere i forening, er tilladelsen betinget af, at der, senest 90 dage efter at tilladelsen er meddelt, indgås en samarbejdsaftale om udøvelsen af den af tilladelsen omfattede virksomhed, der kan godkendes af Energistyrelsen.

Stk. 2. Ændring i, fravigelse fra eller tillæg til denne aftale, herunder udpegning af ny operatør, skal godkendes af Energistyrelsen.

§ 10

Repræsentanter for Energistyrelsen har ret til at deltage som observatører ved møder i besluttende mødefora, der oprettes i henhold i tilladelsen.

Stk. 2. Energistyrelsen skal indkaldes med samme varsel og have tilsendt samme materiale, herunder mødereferater, som rettighedshaveren.

§ 11

Rettighedshaveren har i overensstemmelse med undergrundslovens § 26 pligt til i hele efterforsknings- og indvindingsperioden at give Energistyrelsen fuld adgang til alle oplysninger og alt materiale – herunder ret til at få kopier – vedrørende virksomheden, herunder regnskaber, rapporter, kort, fortolkninger m.v., som udarbejdes af rettighedshaveren eller af andre til dennes brug.

Stk. 2. Energistyrelsen kan desuden pålægge rettighedshaveren at fremsende periodiske rapporteringer om udviklingen i virksomheden.

§ 12

De i medfør af tilladelsen afgivne oplysninger er offentligt tilgængelige efter reglerne i offentlighedsloven, medmindre der foreligger undtagelsestilfælde som nævnt i lovens §§ 7-14.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan alle oplysninger og prøver m.v., der er omfattet af undergrundslovens § 34, stk. 1, videregives også til andre end offentlige myndigheder efter 5 år, regnet fra det tidspunkt, hvor oplysningerne m.v. er tilvejebragt og tilgængelige for rettighedshaveren. Såfremt tilladelsen udløber, opgives, bortfalder eller tilbagekaldes helt eller delvist, begrænses denne periode, uanset bestemmelsen i stk. 1, til 2 år, for så vidt angår oplysninger vedrørende det område, som ikke længere er omfattet af tilladelsen.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 er ikke til hinder for, at oplysningerne m.v. videregives, når:

- a) ingen berettiget interesse hos rettighedshaveren tilsiger, at de hemmeligholdes,
- b) rettighedshaverens interesse i tavshedspligtens opretholdelse findes at burde vige for hensynet til væsentlige offentlige interesser,
- c) der meddeles oplysninger af generel karakter i forbindelse med afgivelse af offentlige udtalelser, årsberetninger eller lignende om efterforsknings- og indvindingsforhold, eller
- d) det sker som led i et samarbejde med andre landes myndigheder og under forudsætning af, at oplysningerne er undergivet tilsvarende fortrolighed i det pågældende land. Oplysninger, som modtages fra andre landes myndigheder med angivelse af, at oplysningerne er hemmelige eller fortrolige, eller hvor dette følger af oplysningernes karakter, skal være undergivet bestemmelsen i stk. 1.

§ 13

Rettighedshaverens ansvar i henhold til undergrundsloven skal være dækket af forsikring. Forsikringen skal give en rimelig dækning ud fra hensynet til risikoen ved virksomhedens udøvelse.

Stk. 2. Rettighedshaveren skal i øvrigt følge de bestemmelser om forsikring, der måtte blive fastsat af Energistyrelsen.

§ 14

Energistyrelsen kan kræve at rettighedshaveren stiller sikkerhed til opfyldelse af samtlige sine forpligtelser i henhold til denne tilladelse. Størrelse og beskaffenhed af sikkerheden, eventuelt i form af moderselskabsgaranti, skal godkendes af Energistyrelsen. Energistyrelsen kan kræve sikkerheden ændret eller suppleret med et varsel på 30 dage.

§ 15

De enkelte medindehavere af tilladelsen hæfter solidarisk for erstatningskrav i medfør af undergrundslovens § 35 og for opfyldelse af forpligtelser over for staten i henhold til denne tilladelse.

§ 16

Tilladelsen kan hverken helt eller delvis, direkte eller indirekte overdrages til tredjemand eller indbyrdes mellem flere medindehavere uden Energistirelsens godkendelse. Ved indirekte overdragelse forstås bl.a. overførelse af aktieposter eller andele af en størrelse, som kan give bestemmende indflydelse over et selskab, der er medindehaver af tilladelsen, eller indgåelse af aftaler, der har samme virkning.

§ 17

Rettighedshaveren har til enhver tid med 1 års varsel ret til at opgive tilladelsen, såfremt det godkendte arbejdsprogram er udført.

Stk. 2. Ved opgivelse i henhold til stk. 1 gælder bestemmelserne i §§ 19 og 20.

§ 18

Energistyrelsen kan tilbagekalde denne tilladelse,

- 1) hvis de i undergrundsloven eller i denne tilladelse eller de i medfør af disse fastsatte bestemmelser, vilkår eller påbud ikke overholdes,
- 2) hvis der i en ansøgning om tilladelse er givet urigtige eller vildledende oplysninger,
- 3) hvis en eller flere af tilladelsens indehavere tages under rekonstruktionsbehandling, erklæres konkurs eller kommer i en situation, der må ligestilles hermed.

Stk. 2. Kan forholdet afhjælpes af rettighedshaveren, kan tilbagekaldelse i henhold til stk. 1, nr. 1, først ske efter, at Energistyrelsen har givet påbud om inden en nærmere fastsat frist at afhjælpe forholdet, og påbuddet ikke er efterkommet.

§ 19

Ved bortfald, hel eller delvis opgivelse eller udløb af tilladelsen har Staten ret til at overtage fast ejendom til bogført værdi og eventuelle yderligere installationer, herunder borehuller, vederlagsfrit.

Stk. 2. Hvis ikke andet er godkendt, kan Energistyrelsen dog i stedet forlange alle anlæg fjernet eller forsvarligt sikret inden 6 måneder. Har fjernelse eller sikring ikke fundet sted inden fristens udløb, er Energistyrelsen berettiget til at lade fjernelse og forsvarlig sikring iværksætte for rettighedshaverens regning. Ved fjernelse af borehuller forstås forsvarlig plombering af borehullet efter et af Energistyrelsen godkendt program.

Stk. 3. Hvis Energistyrelsen ikke forlanger overtagelse, fjernelse eller forsvarlig sikring, er rettighedshaveren berettiget til at bortsælge de faste anlæg på vilkår, der kan godkendes af Energistyrelsen.

Stk. 4. Hvis tilladelsen ophører, jf. stk. 1, er rettighedshaveren forpligtet til at drage omsorg for, at de indretninger m.v., der er nævnt i stk. 1, er til stede på området og vederlagsfrit kan overdrages til staten i en sådan stand, som forsvarlig vedligeholdelse tilsiger. Tilsvarende gælder også med hensyn til de indretninger m.v., der er nævnt i stk. 1, som er under etablering med henblik på indvindingsvirksomhed; dog er rettighedshaveren ikke forpligtet til at iværksætte yderligere foranstaltninger til færdiggørelse.

Stk. 5. Rettighedshaveren skal senest 1 år inden tilladelsens ophør, jf. stk. 1, eller 1 år før det tidspunkt, hvor en eller flere indretninger m.v. forventes at ville have udtjent deres formål, indsende en plan for afviklingen af de pågældende indretninger m.v. (afviklingsplan) til Energistyrelsens godkendelse. Senest 3 måneder efter at tilladelsen er bortfaldet, tilbagekaldt eller en indretning eller lignende er taget ud af brug, uden at der foreligger en afviklingsplan, skal der indsendes en afviklingsplan til Energistyrelsens godkendelse. Afviklingsplanen skal indeholde en redegørelse for fjernelsen og forsvarlig sikring af de indretninger m.v., som er omfattet af undergrundsloven og som staten ikke ønsker at overtage helt eller delvist i henhold til stk. 1-4. Afviklingsplanen skal endvidere indeholde en redegørelse for og vurdering af planens miljø- og sikkerhedsmæssige konsekvenser samt en tidsplan for gennemførelsen. Energistyrelsen kan fastsætte retningslinjer for planens indhold. Energistyrelsen kan pålægge rettighedshaveren i henhold til en tidsplan fastsat af Energistyrelsen helt eller delvist at fjerne alle indretninger m.v., hvad enten de tilhører rettighedshaveren eller andre, og som staten ikke ønsker at overtage efter stk. 1-4.

Stk. 6. Energistyrelsen kan til enhver tid pålægge rettighedshaveren at træffe andre fornødne foranstaltninger, som tilsigter at hindre, at indretninger m.v., som er omfattet af undergrundsloven, frembyder risiko eller ulempe. Efterkommer rettighedshaveren ikke Energistyrelsens pålæg, er Energistyrelsen berettiget til uden yderligere varsel at lade det fornødne foretage for rettighedshaverens regning og risiko i enhver henseende. Medfører fjernelsen eller foretagelsen af afværgeforanstaltninger et erstatningskrav fra tredjemand mod staten, er rettighedshaveren pligtig at skadesløsholde staten herfor.

§ 20

Udløb, opgivelse, bortfald eller tilbagekaldelse af tilladelsen fritager ikke rettighedshaveren for opfyldelsen af de forpligtelser, der påhviler ham i medfør af lovgivningen, denne tilladelse eller andre fastsatte bestemmelser, vilkår eller påbud.

Stk. 2. Er nogen del af det i bilag 2 hertil fastsatte ubetingede arbejdsprogram eller godkendte arbejdsprogram for videreførelse af tilladelsen ikke udført, skal rettighedshaveren, medmindre Energistyrelsen meddeler dispensation herfra, til statskassen betale et beløb svarende til, hvad opfyldelsen af forpligtelserne ville have kostet. Ved beløbets fastsættelse henses til de udgifter, som det ville medføre at lade andre udføre arbejderne for staten på tidspunktet for tilladelsens ophør.

Stk. 3. Betaling af det i stk. 2 nævnte beløb forudsætter ikke, at Energistyrelsen lader de resterende arbejder udføre.

Stk. 4. Betaling skal finde sted senest 30 dage efter, at Energistyrelsen har fremsendt påkrav herom.

Stk. 5. Ved for sen betaling skal rettighedshaveren betale en årlig rente, der svarer til den af Danmarks Nationalbank til enhver tid fastsatte officielle indlånsrente med et tillæg af 7 %.

§ 21

Tilladelsen er undergivet de til enhver tid i Danmark gældende retsregler, herunder fremtidige ændringer i undergrundsloven, bekendtgørelser, anordninger og de til enhver tid gældende forpligtelser som følge af Danmarks medlemskab af Den Europæiske Union. Tilladelsen medfører således ingen begrænsninger i statens almindelige beskatningsret eller i adgangen til at fastsætte generelle bestemmelser om den nærmere udførelse af efterforsknings- og indvindingsvirksomheden.

Stk. 2. Tilladelsen fritager ikke rettighedshaveren for at indhente de tilladelser og godkendelser, der i øvrigt er nødvendige i medfør af undergrundsloven og anden lovgivning.

§ 22

Alle tvister, der opstår i forbindelse med denne tilladelse eller med rettighedshaverens udøvelse af virksomhed i henhold til tilladelsen, skal afgøres efter de retsregler, der er gældende i Danmark, og ved danske domstole.

Stk. 2. Værneting er København.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 er ikke til hinder for, at Energistyrelsen og rettighedshaveren kan vedtage, at en tvist af den art, der nævnes i stk.1, kan afgøres ved voldgift.

København, den

Martin Lidegaard

/

Birgitta Jacobsen

Bilag 1

til tilladelse nr. G[årstal]-[løbenr.]
til efterforskning og indvinding
af geotermisk energi med henblik på fjernvarmeforsyning

Området for tilladelsen, jf. § 1, stk. 1.

Tilladelsen omfatter det på vedhæftede kortbilag anførte område i blokkene xxxxx med hjørnekoordinaterne:

(Geografisk koordinatsystem European Datum 1950)

Punkt	Bredde			Længde		
	Grader	Minutter	Sekunder	Grader	Minutter	Sekunder
1	.	.	.	.	.	.
2	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	.	.	.
4	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.
1	.	.	.	.	.	.

Tilladelsens område afgrænses, hvor det er muligt, ved at forbinde hjørnekoordinaterne i den oven for nævnte rækkefølge med bredde- eller længdegrader. Ellers anvendes geodætiske linjer.

Bilag 2

til tilladelse nr. G[årstal]-[løbenr.]
til efterforskning og indvinding
af geotermisk energi med henblik på fjernvarmeforsyning

Arbejdsprogram for tilladelsen, jf. § 5.

Nedenstående arbejdsprogram indeholder de aktiviteter, som rettighedshaveren som minimum skal udføre i henhold til § 5 i tilladelsen vedrørende det af tilladelsen omfattede område, jf. Bilag 1.

1. Rettighedshaveren skal erhverve og vurdere relevante eksisterende geologiske/geofysiske data samt undersøge mulighederne for afsætning af geotermisk energi indvundet i tilladelsesområdet. På baggrund af resultaterne af dette arbejde skal rettighedshaveren senest 1 år efter udstedelsen af tilladelsen have udarbejdet en rapport, der beskriver det geotermiske potentiale samt afsætningsmulighederne.
2. Tilladelsen udløber 1 år efter udstedelsen af tilladelsen, hvis rettighedshaveren ikke inden dette tidspunkt på baggrund af arbejderne i punkt 1 forpligter sig til at foretage indsamling af de yderligere geologiske eller geofysiske oplysninger, som vurderes som værende nødvendige for at tage beslutning om udførelse af en boring. Arbejderne skal være gennemført og oplysningerne være vurderet senest 3 år efter udstedelsen af tilladelsen. Omfanget af arbejderne skal godkendes af Energistyrelsen.
3. Tilladelsen udløber 3 år efter udstedelsen af tilladelsen, hvis rettighedshaveren ikke inden dette tidspunkt på baggrund af arbejderne i punkt 2 forpligter sig til at udføre en boring. Boringen skal føres til en dybde, som sikrer, at de relevante geotermiske reservoirer bliver gennemboret. Boringen skal være udført og boringens resultater være vurderet senest 5 år efter udstedelsen af tilladelsen.

Når tilladelsen til et område ophører, skal rettighedshaveren til Energistyrelsen fremsende en afsluttende rapportering vedrørende geotermi-potentialet i det pågældende område.

Der skal udføres fyldestgørende analyser og tolkninger af indsamlede data. Rettighedshaveren skal følge Energistyrelsens eventuelle anvisninger herom.

Boringer skal gennemføres på en efterforskningsmæssig forsvarlig måde, herunder ved udførelse af kernetagning, prøvetagning og prøveproduktion og i øvrigt i overensstemmelse med de retningslinjer, som Energistyrelsen fastlægger ved godkendelse af hvert enkelt boreprogram.

Inden arbejder påbegyndes, kan rettighedshaveren indhente Energistyrelsens stillingtagen til, om planlagte arbejder kan indgå som opfyldelse af arbejdsprogrammet.